

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ธรรมชาติของการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัยจังหวัดอุตรดิตถ์ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในจัดทำกรจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ และศึกษาการใช้หลักธรรมชาติในการการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์บุคคลแบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้บริหารหน่วยงาน / ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 33 คน ผู้ค้า/ผู้รับจ้าง ที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กับองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 22 คน และตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุหรือตรวจงานจ้างที่จัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ทั้ง 11 แห่ง จำนวน 22 คน ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงเอกสารและจากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา บรรยายสรุปเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์การศึกษา และนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.1 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ข้อมูลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง และนำมาสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งในปัจจุบันเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Procurement) และตามประกาศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2553 ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพ 4.1 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากภาพ 4.1 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบเดียวกัน จะข้ามขั้นตอนไม่ได้ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งจะต้องดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. ประเภทพัสดุและการจ้าง

เจ้าหน้าที่พัสดุ หรือผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุจะจัดทำบันทึกข้อความเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินการจัดหาพัสดุที่มีมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งที่มีวงเงินเกินสองล้านบาทโดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์จากผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของตน โดยในบันทึกข้อความที่จัดทำนั้น จะระบุถึงเหตุผลความจำเป็น วงเงินงบประมาณ และรายละเอียดของพัสดุที่ต้องการซื้อ / จ้าง รวมถึงข้อมูลการใช้งาน และผลการจัดหาพัสดุดังกล่าวในครั้งที่ผ่านมา รากามาตรฐานหรือราคากลาง ของทางราชการ หรือราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุด ในระยะเวลา 2 ปีงบประมาณ กำหนดวันเวลาที่ต้องการใช้หรือให้งานแล้วเสร็จ แล้วเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประมูล (คณะกรรมการ e-Auction) ซึ่งพัสดุที่จะจัดหานั้น ต้องเป็นครุภัณฑ์และวัสดุทุกประเภท หรือการจ้างทุกประเภท ยกเว้นการจ้างที่ปรึกษา งานจ้างออกแบบ และควบคุมงาน การจ้างด้วยวิธีพิเศษหรือกรณีพิเศษ

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประมูล (คณะกรรมการ e-Auction)

เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรายงานการขอจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แล้วจะอนุมัติให้ความเห็นชอบในการจัดซื้อหรือจ้างและการแต่งตั้งคณะกรรมการ e-Auction ตามรายชื่อที่เจ้าหน้าที่พัสดุได้เสนอมา ซึ่งในส่วนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการประมูล” โดยจะดำเนินการแต่งตั้งเป็นครั้งคราวไป

เมื่อมีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยจะมียอดค้ำประกันของคณะกรรมการดำเนินการประมูล มีดังนี้

- ประธานกรรมการ 1 คน โดยจะแต่งตั้งจากรายการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ ตั้งแต่ระดับ 6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- กรรมการอย่างน้อย 2 คน โดยให้แต่งตั้งจากรายการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ ตั้งแต่ระดับ 3 หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- กรรมการและเลขานุการจำนวน 1 คน โดยให้แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่พัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลผู้จัดประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

เมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาพัสดุโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้มีการจัดการประชุมคณะกรรมการ โดย

1. ถ้าประธานกรรมการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งข้าราชการที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการแทน
2. ในกรณีเมื่อถึงเวลาประชุม ประธานกรรมการไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง ทำหน้าที่ประธานกรรมการแทน เท่าที่จำเป็นแล้ว รายงานให้ประธานกรรมการที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้ง เพื่อดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ในการประชุมปรึกษาของคณะกรรมการดำเนินการประมูลต้องมีกรรมการมาพร้อมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานกรรมการและกรรมการแต่ละคนมีเสียงหนึ่งเสียงในการลงมติโดยมติของคณะกรรมการให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานกรรมการออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด นอกจากนั้นคณะกรรมการจัดการประมูลนี้ ยังจะต้องร่วมกันตรวจสอบราคามาตรฐาน หรือราคาตลาดของพัสดุที่ต้องการจัดหา โดยสืบราคาจากประกาศ โฆษณาขายสินค้า / บริการจากผู้ค้าที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยทั่วไปในเว็บไซต์ของผู้ค้า / ผู้ให้บริการ หรือโดยวิธีการอื่นๆ เพื่อใช้เป็นราคาอ้างอิงในการประมูลอีกด้วย

3. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการประมูล จะดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการการประมูล โดยพิจารณาจากทะเบียนรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์แก่ภาครัฐ ที่กระทรวงการคลังร่วมกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดซึ่งการจะพิจารณาให้บริษัทใดเป็นผู้จัดการประมูลของหน่วยงานนั้น จะพิจารณาจาก รูปแบบการให้บริการที่จะสนับสนุนการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ การสรรหาผู้ค้าเพิ่มเติมให้แก่ผู้จัดการประมูล การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า กรณีระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการตลาดกลางเกิดขัดข้อง เป็นต้น นอกจากนั้นอาจจะพิจารณาจากอัตราค่าบริการ และคุณสมบัติอื่นๆที่เหมาะสมสำหรับการจัดประมูล

ในแต่ละครั้ง เช่น การตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยงานในเรื่องการฝึกอบรม และการกำหนดวัน เวลาในการประมูล เป็นต้น

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการประมูลได้ทำการคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลาง เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการประมูลในครั้งนั้นๆ ได้แล้วจะนำเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อขอความเห็นชอบ และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว คณะกรรมการดำเนินการประมูลจะดำเนินการจัดทำจดหมายแจ้งไปยังผู้ให้บริการตลาดกลางที่หน่วยงานได้คัดเลือกและได้รับความเห็นชอบ เพื่อแจ้งความประสงค์ให้เป็นผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ (Letter of Request) โดยในจดหมายจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ประเภทและคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ต้องการจัดหา มูลค่าและราคากลางของพัสดุที่จะทำการประมูล ลักษณะหรือรูปแบบของการจัดหา (Period Contact / Firm Contact) บริการรวมทั้ง กำหนดวันและ เวลาที่จะทำการประมูล โดยให้ผู้ให้บริการตลาดกลางฯ ลงนามและตอบกลับเพื่อยืนยันการจัดการประมูล ซึ่งระยะเวลาที่หน่วยงานจะสามารถใช้บริการผู้ให้บริการตลาดกลางนั้นสามารถใช้บริการได้ไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันที่ได้ทำสัญญา หรือข้อตกลงการจัดประมูล แต่ถ้าหลังจากนั้นแล้ว หน่วยงานต้องการจะจัดการประมูลครั้งใหม่ ภายในระยะเวลา 90 วัน ก็สามารถที่จะให้ผู้ให้บริการตลาดกลางรายเดิม เป็นผู้จัดการประมูลได้ โดยที่ไม่ต้องทำการคัดเลือกอีก

- จัดเตรียมเอกสารเพื่อดำเนินการ e-Auction เช่น เอกสารยืนยันการประมูล เอกสารยืนยันเงื่อนไขที่ใช้ในการติดตั้งระบบประมูล เอกสารสรุปราคา เป็นต้น

- ประกาศเชิญชวนผู้ค้าเข้าร่วม e-Auction และประกาศผ่านเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง (www.gprocurement.go.th) เว็บไซต์ของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด และเว็บไซต์ของหน่วยงาน (ถ้ามี)

- คัดเลือกผู้ค้าที่ส่งข้อเสนอทางด้านเทคนิคโดยการคัดเลือก ซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ราย

- ประกาศรายชื่อผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิค

- ติดตามการประมูลในวันประมูล e-Auction ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการประมูล

- สรุปผลการประมูลเสนอผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อประกาศผลในเว็บไซต์

- ตรวจสอบความถูกต้องการทำงานของผู้ให้บริการตลาดกลางฯ ก่อนให้ผู้ค้าชำระเงิน

ค่าบริการ

4. การประกาศเชิญชวนผู้เข้าร่วมประมูลผ่านเว็บไซต์

คณะกรรมการดำเนินการประมูลจะจัดทำประกาศเชิญชวนผู้ค้าเข้าร่วมการประมูลอย่างเปิดเผย ผ่านทางเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลของตน และประกาศเชิญชวนผ่านสื่อต่างๆ

เช่นหนังสือพิมพ์ หรือวิทยุ รวมทั้งต้องประกาศเชิญชวนผู้เข้าร่วมการประมูลผ่านทางเว็บไซต์ของ ศูนย์จัดซื้อจัดจ้าง สำนักมาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐของกรมบัญชีกลาง (www.gprocurement.go.th) และโดยมีระยะเวลาการประกาศไม่น้อยกว่า 7 วันทำการ นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการประมูลยังต้องจัดทำเอกสารประมูลซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้หรือจำหน่ายเอกสารประมูลดังกล่าวแก่ผู้ค้าที่สนใจจะเข้าร่วมการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในครั้งนั้นๆ ซึ่งสามารถดำเนินการไปพร้อมกับการประกาศเชิญชวนฯ

5. การคัดเลือกผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิค

ผู้ค้าที่มีความสนใจจะเข้าร่วมการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน จะดำเนินการส่งเอกสารการประมูลให้กับหน่วยงานตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในประกาศเชิญชวนฯ ซึ่งหน่วยงานจะต้องมีกำหนดช่วงเวลาสำหรับการคำนวณราคาของผู้ประสงค์จะเข้าร่วมเสนอราคาหลังการปิดการให้หรือขายเอกสารไม่น้อยกว่า 5 วันทำการ จากนั้นคณะกรรมการดำเนินการประมูล จะตรวจสอบคุณสมบัติเอกสารต่างๆ หนังสือข้อตกลงการเข้าร่วมการประมูล หลักประกันการประมูลของผู้ค้า เพื่อดำเนินการคัดเลือกผู้ค้า

กรณีที่หน่วยงานมีการขึ้นบัญชีผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้นไว้เป็นการประจำ ให้ผู้ค้าแสดงหลักฐานจิตความสามารถและความพร้อมต่างๆ ให้เสร็จสิ้นก่อนการประมูล เมื่อได้รายชื่อผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิคแล้ว คณะกรรมการดำเนินการประมูล จะทำการประกาศรายชื่อผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติ นั้น ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน และทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง (www.gprocurement.go.th) นอกจากนี้จะต้องแจ้งผู้ค้าที่ผ่านและไม่ผ่านการคัดเลือกเป็นการเฉพาะ โดยไม่เปิดเผยรายชื่อต่อสาธารณชน ตามวันและเวลาที่เหมาะสม แต่ไม่ควรเกิน 15 วัน นับแต่วันเปิดซองเอกสาร

6. การกำหนดเงื่อนไขในการจัดประมูล e-Auction

ในปัจจุบันนิยมใช้การจัดประมูลแบบปิดราคา (Sealed Bids Auction) ซึ่งเป็นการประมูลที่ผู้ค้าไม่สามารถทราบสถานะ โดยเฉพาะราคาต่ำสุดของผู้เข้าร่วมการประมูลทุกราย โดยผู้จัดการประมูลสามารถกำหนดให้ยื่นข้อเสนอแข่งราคาได้ครั้งเดียว หรือหลายครั้ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่มีการต่อเวลา ซึ่งคณะกรรมการจัดการประมูลจะต้องกำหนดเงื่อนไข ดังนี้

- กำหนดวงเงินเริ่มต้นในการประมูล โดยใช้วงเงินงบประมาณที่ได้รับในการจัดหาพัสดุ/ การจ้างนั้นๆ หรือ ราคากลางต่อหน่วยสินค้า (อย่างไรอย่างหนึ่งขึ้นอยู่กับราคาใดเป็นราคาที่ต่ำกว่า)

- กำหนดระยะเวลาในการประมูล ไม่ควรที่จะเกิน 1 ชั่วโมง (ไม่รวมการขยายต่อเวลา ก่อนการปิดประมูล (ถ้ามี))

- การแจ้งผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติด้านเทคนิค เพื่อชี้แจงข้อกำหนด รายละเอียด วิธีการ และค่าใช้จ่าย รวมถึงเงื่อนไข
- หน่วยงานหรือผู้ให้บริการตลาดกลางที่จัดการประมูลจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิค เกี่ยวกับการจัดหา e-Auction จนคล่อง สามารถเข้าดำเนินการได้
- ผู้ให้บริการตลาดกลางที่เป็นผู้จัดการประมูลของหน่วยงานจะต้องให้ User ID และ Password แก่ผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติด้านเทคนิค
- กรณีที่มีผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติไม่น้อยกว่า 3 ราย ให้คณะกรรมการ e-Auctionหารือกับผู้ให้บริการตลาดกลาง ในการกำหนดรูปแบบการดำเนินการประมูล e-Auction ที่เหมาะสมกับการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น
- กรณีที่มีผู้ค้าที่มีคุณสมบัติ จำนวน 2 ราย ให้ดำเนินการประมูล e-Auction แบบปิดราคา (Sealed Bids Auction) หรือให้ผู้ค้ายื่นซองข้อเสนอราคาภายในวงเงินงบประมาณ หรือราคาเริ่มต้นการประมูล หรือ ราคากลางของทางราชการ แล้วแต่กรณี
- การแจ้งผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติทางเทคนิค โดยคณะกรรมการ e-Auction จะดำเนินการแจ้งผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิค เพื่อชี้แจงข้อกำหนด รายละเอียด วิธีการค่าใช้จ่ายและเงื่อนไข
- หน่วยงานราชการ และผู้ให้บริการตลาดกลางฯ จัดฝึกอบรมผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิค เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุด้วยระบบ e-Auction จนคล่องสามารถเข้าร่วมดำเนินการได้
- ผู้ให้บริการตลาดกลางฯ ให้ User ID และ Password แก่ผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติข้อเสนอทางเทคนิค

7. การดำเนินการประมูล e-Auction

- ผู้ให้บริการตลาดกลางฯ ดำเนินการจัดประมูล ในวันประมูลพร้อมทั้งติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ On-line มาให้คณะกรรมการ e-Auction ติดตามผล ณ ที่ทำการของหน่วยงานที่จัดประมูลหรือสถานที่กลาง (ซึ่งเป็นสถานที่ตามแนวปฏิบัติในเรื่องการกำกับดูแลการเผยแพร่ข่าวสารการประกวดราคา) เพื่อเสริมมาตรฐานการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมในการเสนอราคา โดยตลอดระยะเวลาในการประมูลนั้น ต้องเป็นระบบ Real Time ซึ่งจอคอมพิวเตอร์ของคณะกรรมการ e-Auction จะต้องแสดงรายละเอียดการเคลื่อนไหวของราคาที่เสนอประมูล แล้วคณะกรรมการดำเนินการประมูลอย่างน้อยก็หนึ่ง จะเข้าร่วมสังเกตการณ์ ณ ที่ทำการของผู้ให้บริการตลาดกลาง ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการประมูลฯ สำหรับผู้ค้าที่เข้าร่วมการประมูล สามารถเข้าสู่ระบบการประมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ณ ที่ทำการของผู้เข้าร่วมการประมูล โดยมีต้องเดินทางมายังสถานที่ทำการของส่วนราชการผู้ซื้อ และให้ผู้ให้บริการตลาดกลางฯ จะต้องส่งเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เข้าร่วมการประมูล ณ ที่ทำการของผู้เข้าร่วมการประมูล

ทุกราย หากได้รับการร้องขอจากผู้เสนอราคา โดยหน้าจอคอมพิวเตอร์ของผู้เข้าร่วมประมูลแต่ละรายจะไม่ปรากฏรายชื่อของผู้เข้าร่วมการประมูล แต่จะปรากฏเฉพาะราคาเสนอประมูลที่ต่ำสุดในขณะนั้น แต่ไม่ทราบว่าเป็นการเสนอราคาของผู้ประมูลรายใด แต่หน้าจอคอมพิวเตอร์ของผู้เสนอราคาต่ำที่สุดดังกล่าว จะปรากฏสัญลักษณ์ก่อนให้ทราบ

- คณะกรรมการ e-Auction ต้องทำหน้าที่สังเกตการณ์จนเสร็จสิ้นการประมูล
- ในระหว่างการประมูล ห้ามมิให้ผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์ออกจากห้องและคณะกรรมการ e-Auction ต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ค้าที่เข้าร่วมการประมูล
- ผู้อยู่ในห้องกรรมการ e-Auction ต้องปิดเครื่องมือสื่อสารต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ อีเมล โทศัพท์ที่ใช้ติดต่อกับที่ทำการตลาดกลาง / ศูนย์การประมูล (Auction Center) จังหวัด
- หากการประมูลมีความผิดปกติให้คณะกรรมการ e-Auction ยกเลิกการประมูลแล้วจัดกรประมูลใหม่ ด้วยเงื่อนไขเดิม และสามารถสงวนลิขสิทธิ์ห้ามผู้ค้าที่เป็นเหตุเข้าร่วมประมูลใหม่ได้ และต้องมีการทำบันทึกรายงานเหตุผลไว้เป็นหลักฐาน
- การจัดประมูลใหม่ สามารถจัดทำต่อไปได้ทันที หรือนัดหมายวัน เวลาใหม่ได้ ตามความเหมาะสม

8. การประกาศผลผู้ชนะการประมูล มีขั้นตอนดังนี้

- คณะกรรมการ e-Auction สรุปผลการประมูลเสนอหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งซื้อสั่งจ้าง รวมทั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และประกาศผลผู้ชนะการประมูลทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง (www.gprocurement.go.th)
- คณะกรรมการ e-Auction ต้องรายงานผลการประมูล e-Auction ทุกรายทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) แก่กรมบัญชีกลาง (สมพ.) opm@cgd.go.th โดยรายงานดังกล่าวจะประกอบด้วยราคาพัสดุ/การจ้าง ที่จัดหาได้ด้วยวิธี e-Auction ส่วนลด/เพิ่มเพื่อเปรียบเทียบกับวงเงินงบประมาณ งบประมาณที่ประหยัดได้ ผู้ชนะการประมูล และผู้ให้บริการตลาดกลาง
- คณะกรรมการ e-Auction จะแจ้งให้ผู้ให้บริการตลาดซึ่งเป็นผู้จัดการประมูลออกเอกสารเรียกเก็บอัตราค่าบริการจัดประมูล โดยให้ผู้บริการตลาดกลางฯ จะต้องส่งตัวเลขค่าธรรมเนียมให้แก่คณะกรรมการ e-Auction เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งใบเรียกเก็บเงิน ซึ่งอัตราค่าบริการ ของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ จะคิดจากผู้ค้าที่ชนะการประมูล โดยคิดราคาจากพัสดุ/การจ้าง โดยวิธีการ e-Auction ตามช่วงราคาที่จัดประมูล

➤ ราคา 2 ล้านบาท – 10 ล้านบาท คิดค่าบริการในอัตราร้อยละ 0.4 แต่ต้องไม่เกิน 10,000 บาท

- เกินกว่า 10 ล้านบาท – 25 ล้านบาท คิดค่าบริการในอัตราร้อยละ 0.15 แต่ต้องไม่เกิน 20,000 บาท
- เกินกว่า 25 ล้านบาท คิดค่าบริการในอัตราร้อยละ 0.1 บาท แต่ต้องไม่เกิน 30,000 บาท(โดยอัตราค่าบริการดังกล่าวได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว)

9. การทำสัญญาจัดซื้อ / จัดจ้าง

คณะกรรมการ e-Auction ต้องดำเนินการทำสัญญาตามตัวอย่างที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพพ.) กำหนดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้ผู้ค้าที่ชนะการประมูลทำสัญญากับหน่วยงานที่จัดการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยตรงหากการทำสัญญารายใด ถ้าจำเป็นต้องมีข้อความหรือรายการแตกต่างไปจากตัวสัญญาที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ในตัวอย่างสัญญาและไม่ทำให้หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเสียเปรียบก็กระทำได้ หรือหากหัวหน้าหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเห็นว่าจะมีปัญหาในทางเสียเปรียบหรือไม่รัดกุมพอก็ให้ส่งร่างสัญญานั้น ไปให้อัยการจังหวัด หรือสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาก่อน

ในกรณีจำเป็นต้องทำสัญญาเป็นภาษาต่างประเทศ ให้ทำเป็นภาษาอังกฤษ แต่ต้องมีคำแปลตัวสัญญาและเอกสารแนบท้ายสัญญา เฉพาะที่สำคัญเป็นภาษาไทยไว้ด้วย เว้นแต่เป็นการทำสัญญาตามตัวอย่างที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ไม่ต้องแปลเป็นภาษาไทย และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดอัตราค่าปรับในการทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือไว้เป็นรายวัน โดยกำหนดอัตราดำตัวระหว่างร้อยละ 0.01-0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ เว้นแต่การจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวัน เป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01-0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท สำหรับการก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อสาธารณชน ให้กำหนดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0.25 ของราคางานจ้างนั้น การกำหนดค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ในอัตราร้อยละหรือเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าฝ่ายบริการของหน่วยบริการราชการส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงราคาและลักษณะของพัสดุซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการทำสัญญาของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือกระทบต่อการจราจรแล้วแต่กรณี

10. การตรวจรับพัสดุ

หน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จะมีบทบาทดังนี้

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

1. ตรวจรับพัสดุ คือ ตรวจรับพัสดุ ณ ที่ทำการของผู้ใช้พัสดุนั้นหรือสถานที่ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง และตรวจรับพัสดุ ณ สถานที่อื่นในกรณีที่ไม่มีสัญญาหรือข้อตกลงจะต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการก่อน

2. ตรวจนับให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานที่ตกลงกันได้ กรณีที่มีการทดลองหรือตรวจสอบในทางเทคนิคหรือวิทยาศาสตร์จะเชิญผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับพัสดุนั้นมาให้คำปรึกษาหรือส่งพัสดุนั้นไปทดลองหรือตรวจสอบ ณ สถานที่ของผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ ก็ได้ และกรณีที่ไม่สามารถตรวจนับเป็นจำนวนทั้งหมดได้ให้ตรวจรับตามหลักวิชาการสถิติ

3. ตรวจรับให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด โดยปกติให้ตรวจรับพัสดุในวันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุมาส่งและให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วที่สุด

4. รับพัสดุไว้ เมื่อตรวจพัสดุถูกต้องครบถ้วนแล้วให้รับพัสดุไว้และถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งมอบพัสดุถูกต้องครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุนั้นมาส่ง หลังจากตรวจรับเรียบร้อยแล้วให้มอบแก่เจ้าหน้าที่พัสดุ และจัดทำใบตรวจรับโดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อยสองฉบับมอบแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง 1 ฉบับและเจ้าหน้าที่พัสดุ 1 ฉบับเพื่อดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินจากคลังและรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

ในกรณีที่เห็นว่าพัสดุที่ส่งมอบมีรายละเอียดไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุเพื่อทราบหรือสั่งการแล้วแต่กรณี

การตรวจรับพัสดุกรณีเป็นปัญหา กรณีผู้ขายหรือผู้รับจ้างส่งมอบพัสดุถูกต้องแต่ไม่ครบจำนวนหรือส่งมอบพัสดุไม่ถูกต้องทั้งหมดแต่ครบจำนวนถ้าสัญญาหรือข้อตกลงมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษเพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบพัสดุและต้องแจ้งให้ผู้ขายหรือ ผู้รับจ้างทราบโดยเร็วโดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. ตรวจรับไว้เฉพาะจำนวนที่ถูกต้อง

- เมื่อตรวจพัสดุถูกต้องแล้วให้รับพัสดุไว้และถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งมอบพัสดุถูกต้องครบถ้วนเฉพาะจำนวนที่ถูกต้องตั้งแต่วันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุนั้นมาส่ง

- หลังจากตรวจรับเรียบร้อยแล้วให้มอบแก่เจ้าหน้าที่พัสดุ

- จัดทำใบตรวจรับโดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อยสองฉบับมอบแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง 1 ฉบับและเจ้าหน้าที่พัสดุ 1 ฉบับเพื่อดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินจากคลังและรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

2. รายงานหัวหน้าส่วนราชการ

3. แจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างทราบภายใน 3 วันทำการนับแต่วันตรวจพบแต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิ์ของส่วนราชการที่จะปรับผู้ขายหรือผู้รับจ้างในจำนวนที่ส่งมอบไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องนั้น

กรณีพัสดุเป็นชุดหรือหน่วย การตรวจรับพัสดุที่ประกอบกันเป็นชุดหรือหน่วยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. ถ้าขาดส่วนประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้วจะไม่สามารถใช้การได้โดยสมบูรณ์ให้ถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างยังมีได้ส่งมอบพัสดุนั้น

2. รายงานหัวหน้าส่วนราชการ

3. แจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างทราบภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ตรวจพบ

กรณีการไม่ยอมรับพัสดุ หากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุบางคนไม่ยอมรับพัสดุโดยทำความเห็นแย้งไว้ให้เสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งการถ้าหัวหน้าส่วนราชการสั่งการให้รับพัสดุนั้นไว้ให้ดำเนินการตามกรณีดังนี้

1. กรณีส่งมอบพัสดุถูกต้องครบถ้วน โดยให้ถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งมอบพัสดุถูกต้องครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุนั้นมาส่ง หลังจากตรวจรับเรียบร้อยแล้วให้มอบแก่เจ้าหน้าที่พัสดุ และจัดทำใบตรวจรับโดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อยสองฉบับมอบแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง 1 ฉบับและเจ้าหน้าที่พัสดุ 1 ฉบับเพื่อดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินจากคลังและรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

2. กรณีส่งมอบพัสดุถูกต้องแต่ไม่ครบจำนวนหรือส่งมอบพัสดุไม่ถูกต้องทั้งหมดแต่ครบจำนวนถ้าสัญญาหรือข้อตกลงมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ปฏิบัติดังนี้

2.1 ตรวจรับไว้เฉพาะจำนวนที่ถูกต้อง เมื่อตรวจพัสดุถูกต้องแล้วให้รับพัสดุไว้และถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งมอบพัสดุถูกต้องครบถ้วนเฉพาะจำนวนที่ถูกต้องตั้งแต่วันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุนั้นมาส่ง หลังจากตรวจรับเรียบร้อยแล้วให้มอบแก่เจ้าหน้าที่พัสดุ และจัดทำใบตรวจรับโดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อยสองฉบับมอบแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง 1 ฉบับและเจ้าหน้าที่พัสดุ 1 ฉบับเพื่อดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินจากคลังและรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

2.2 ให้รับรายงานหัวหน้าส่วนราชการทราบ

2.3 แจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างทราบภายใน 3 วันทำการนับแต่วันตรวจพบแต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิ์ของส่วนราชการที่จะปรับผู้ขายหรือผู้รับจ้างในจำนวนที่ส่งมอบไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องนั้น

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจการจ้าง

คณะกรรมการตรวจการจ้างจะตรวจงานผู้ที่รับจ้างปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามรูปแบบรายการละเอียดที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญา โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงานดังนี้

1. ตรวจสอบการปฏิบัติงาน คือ ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมที่ผู้ควบคุมงานรายงาน โดยตรวจสอบกับแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกสัปดาห์ รับทราบหรือพิจารณาการสั่งหยุดงานหรือพักงานของผู้ควบคุมงาน และรายงานหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

2. ออกตรวจงาน ในกรณีมีข้อสงสัยหรือมีกรณี que ที่เห็นว่าตามหลักวิชาการช่างไม่น่าจะเป็นไปได้ให้ออกตรวจงานจ้าง ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือที่ตกลงให้ทำงานจ้างนั้นๆ และมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมหรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควรและตามหลักวิชาการช่าง เพื่อให้เป็นไปตามหลักวิชาการช่างและเพื่อให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา

3. ตรวจสอบผลงาน ผู้รับจ้างจะส่งมอบงานภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการส่งมอบงานและให้ทำการตรวจรับให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วที่สุด

4. ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงาน เมื่อตรวจแล้วเห็นว่าเป็นการถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาแล้วให้ถือว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างส่งงานจ้างนั้น และให้ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงานทั้งหมดหรือเฉพาะงวดแล้วแต่กรณี โดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ฉบับมอบให้แก่ผู้รับจ้าง 1 ฉบับและเจ้าหน้าที่พัสดุ 1 ฉบับ เพื่อทำการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินจากคลัง

5. รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ ในกรณีที่เห็นว่าผลงานที่ส่งมอบทั้งหมดหรืองวดใดก็ตามไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาให้ดำเนินการรายงานหัวหน้าส่วนราชการผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุหรือเพื่อสั่งการแล้วแต่กรณี

กรณีการไม่ยอมรับงาน ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจการจ้างบางคนไม่ยอมรับงานโดยทำความเห็นแย้งไว้ให้ดำเนินการดังนี้

1. เสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งการ
2. ถ้าหัวหน้าส่วนราชการสั่งการให้ตรวจรับงานจ้างนั้นไว้ให้ปฏิบัติ โดยให้ถือว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างส่งงานจ้างนั้น ให้ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงานทั้งหมดหรือเฉพาะงวดแล้วแต่กรณี โดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ฉบับมอบให้แก่ผู้รับจ้าง 1 ฉบับและเจ้าหน้าที่พัสดุ 1 ฉบับ เพื่อทำการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินจากคลัง และรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

4.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ข้อมูลการใช้หลักธรรมาภิบาลในการการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 77 คน ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวนทั้งสิ้น 33 คน ผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 11 แห่งในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ปีงบประมาณ 2554 จำนวน 22 คน และตัวแทนประชาชนที่เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือตรวจงานจ้างที่จัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 11 แห่งในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 22 คน ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1) ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวนทั้งสิ้น 33 คน จำแนกเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการกรรมการประมวลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ตาราง 4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N=33)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	13	39.39
หญิง	20	60.61
2. อายุ		
21-30 ปี	5	15.15
31-40 ปี	9	27.27
41-50 ปี	15	45.46
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	4	12.12

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	27	81.82
สูงกว่าปริญญาตรี	6	18.18
4. ตำแหน่ง		
เจ้าพนักงาน/เจ้าหน้าที่พัสดุ	12	36.37
นิติกร	3	9.09
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	3	9.09
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	5	15.15
หัวหน้าส่วนการคลัง	4	12.12
ปลัดอบต.	6	18.18
5. อายุการดำรงตำแหน่ง		
1-5 ปี	16	48.49
6-10 ปี	8	24.24
11-15 ปี	7	21.21
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	2	6.06
6. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์		
1-5 ครั้ง	27	81.82
6-10 ครั้ง	6	18.18

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 33 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.61 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 45.46 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 81.82 ปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ ร้อยละ 36.37 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล 1-5 ปี ร้อยละ 48.49 ดำรงตำแหน่งในสายงานของตนมาแล้ว 6-10 ปี ร้อยละ 24.24 และผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระหว่าง 1-5 ครั้ง ร้อยละ 81.82

2) ผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ค้า / ผู้รับจ้าง จำนวน 22 คน จำแนกประเภทกิจการที่จดทะเบียนจำนวนทุนจดทะเบียน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ การชนะการประมูล กรณีชนะการประมูล เหตุผลการชนะการประมูล ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อท่านมากที่สุดขั้นตอนใดที่เอื้อต่อการทุจริตมากที่สุดระดับของการมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ระดับของการมีความรู้ความเข้าใจ ในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังนี้

ตาราง 4.2 จำนวน และร้อยละของผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างกับองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N=22)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทกิจการที่จดทะเบียน		
ห้างร้าน/บุคคลธรรมดา	4	18.18
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	15	68.18
บริษัทจำกัด	3	13.64
2. ทุนจดทะเบียน		
น้อยกว่า 10 ล้านบาท	3	13.64
10-20 ล้านบาท	14	63.63
21-30 ล้านบาท	2	9.09
31-40 ล้านบาท	-	-
41-50 ล้านบาท	-	-
50 ล้านบาทขึ้นไป	3	13.64
3. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์		
กรมบัญชีกลาง	16	72.72
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อบต.	3	13.64
เว็บไซต์ของหน่วยงานท้องถิ่น	3	13.64

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. การชนะการประมูล		
เคย	14	63.63
ไม่เคย	8	36.37
5. กรณีชนะการประมูล (ครั้ง)		
1-5 ครั้ง	18	81.82
6-10 ครั้ง	4	18.18
6. เหตุผลในการชนะการประมูล		
- ชนะด้วยราคาเต็ม หรือราคาใกล้เคียงราคากลางที่กำหนด	9	40.91
- ชนะในราคาที่ต่ำกว่าราคากลางที่กำหนด (มากกว่า 15% ของราคากลาง)	13	59.09
7. ในการยินยอมผ่านงาน ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อท่านมากที่สุด		
อิทธิพลของนักการเมือง	22	100
อิทธิพลของผู้รับเหมา	-	-
การพึ่งพาเจ้าหน้าที่ของรัฐ	-	-
8. ขั้นตอนใดที่เอื้อต่อการทุจริตมากที่สุด		
ขั้นตอนการวางแผนจัดหาพัสดุ	-	-
ขั้นตอนการคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลาง	-	-
ขั้นตอนการคัดเลือกผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิค	2	9.09
ขั้นตอนการประชุมผู้ค้า	20	90.91
ขั้นตอนการดำเนินการประมูล	-	-
ขั้นตอนการประกาศผลการประมูล	-	-
9. ระดับของการมีความรู้ความเข้าใจ ในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์		
ระดับดี (เข้าใจทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี)	-	-
ระดับปานกลาง (เข้าใจบ้างแต่ไม่ทุกขั้นตอน)	22	100
ระดับน้อย (ไม่เข้าใจเลย)	-	-

จากตาราง 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นผู้ค้า / ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคา ในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัย จำนวน 11 แห่ง พบว่า ประเภทของกิจการที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็น กิจการที่จดทะเบียนประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด ร้อยละ 68.18 จดทะเบียนด้วยทุนจดทะเบียน 10-20 ล้านบาท ร้อยละ 68.18 การได้รับข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ร้อยละ 72.72 ในการเข้าร่วมการเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เคยชนะ การประมูล โดยชนะการประมูล ประมาณ 1-5 ครั้ง ร้อยละ 81.82 เหตุผลที่ชนะการประมูลในการเข้า เสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพราะ ชนะในราคาที่ต่ำกว่าราคากลางที่ กำหนด (มากกว่า 15% ของราคากลาง) ร้อยละ 59.09 และผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดจำนวน 22 คน มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับดี(เข้าใจทุก ขั้นตอนเป็นอย่างดี) ร้อยละ 100 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบสอบถามทั้งหมด 22 คน หรือร้อยละ 100 มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการยินยอมให้ผ่านงานมากที่สุด คือ อิทธิพลของ นักการเมือง และขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เอื้อต่อการทุจริตมากที่สุด คือ ขั้นตอนการประชุมผู้ค้า/ผู้ประมูลงาน

3) ประชาชน

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือตรวจงานจ้างที่ จัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนทั้งสิ้น 22 คน จำแนก เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ดังนี้

ตาราง 4.3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชาชน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N=22)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	8	36.36
หญิง	14	63.64
2. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา	-	-
ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	7	31.82
ระดับปริญญาตรี	15	68.18

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. อาชีพ		
เกษตรกรรวม	3	13.64
ค้าขาย	9	40.91
รับจ้างทั่วไป	8	36.36
อื่นๆ	2	9.09

จากตาราง 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือ ตรวจงานจ้างที่จัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นหญิง 14 ร้อยละ 63.64 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 68.81 และประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 40.91

4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

1) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ทั้ง 10 ขั้นตอน พบดังนี้

1. ขั้นตอนการจัดเรียงลำดับความต้องการใช้พัสดุ

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มี การจัดเรียงลำดับความสำคัญ ความต้องการใช้พัสดุของหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับงบประมาณหรือเงินอุดหนุนที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งหรือไม่ ขณะเดียวกันการจัดหาพัสดุยังไม่สามารถจัดหาพัสดุได้ตาม ระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการใช้ รวมถึงความเพียงพอของ งบประมาณหรือเงินอุดหนุนที่ได้รับ และในด้านราคากลางของพัสดุนั้น ในปัจจุบันถือได้ว่า มี

ความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สำหรับวงเงินจัดหาพัสดุด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ต้องเป็นการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่ามากกว่า 2,000,000 บาท นั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเหมาะสมแล้ว

สำหรับผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนเข้าร่วมการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น ไม่มีการเรียงลำดับความต้องการในการใช้พัสดุ / งานจ้าง เพราะการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งนั้น ขึ้นอยู่กับความพร้อมของงบประมาณ หรือเงินอุดหนุนที่ได้รับมาจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้หน่วยงานที่ตนเข้าร่วมการประมูลนั้น มีการจัดหาพัสดุ / งานจ้างไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพราะการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) เมื่อรู้ผลการชนะการประมูลแล้ว ต้องเรียกผู้ชนะการประมูลมาทำสัญญาจ้าง และผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่ชนะการประมูลต้องทำงานให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาด้วย อีกทั้งผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ราคากลางที่กำหนดโดยส่วนราชการนั้นยังไม่มี ความเหมาะสม เนื่องจากราคาวัสดุอุปกรณ์ในตลาดยังมีความผันผวนอยู่ตลอดเวลาตามต้นทุนการผลิต แต่การกำหนดราคากลางของหน่วยงานภาครัฐต้องยึดตามเอกสารเป็นหลัก จึงทำให้ราคากลางนั้น ยังไม่เป็นปัจจุบันเท่าที่ควร ส่วนวงเงินในการจัดหาพัสดุตามระเบียบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) (เกิน 2,000,000 บาท) นั้น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด ยังมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสม เนื่องจากการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น สามารถเคาะราคาได้หลายครั้งตามระยะเวลาที่กำหนด

2. ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็น ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานของภาครัฐในระดับท้องถิ่น ซึ่งจะต้องถือปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ตามลำดับ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0808.2/ว 690 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2548 ให้ถือปฏิบัติตามประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การซื้อและการจ้างโดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 13 มกราคม 2548 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 เพื่อส่งเสริมให้การจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น และด้านความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับพัสดุที่จัดหาด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการจัดหาโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของอบต. พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาส่วนใหญ่เป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่แล้ว ซึ่งเคยผ่านประสบการณ์การเป็นคณะกรรมการฯ มาก่อน จึงมีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับพัสดุเป็นอย่างดี

ในด้านผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของหน่วยงานที่ตนได้เข้าร่วมการประมูลนั้น มีความถูกต้องและเหมาะสม เพราะมีการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงเป็นประธานกรรมการคอยควบคุมดูแลการดำเนินการประมูล และเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างมาก่อน จึงมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการจัดหาพัสดุ /งานจ้าง ในแต่ละครั้งที่มีการประมูล ขณะเดียวกันผู้ให้สัมภาษณ์อีกส่วนหนึ่งเห็นว่า การแต่งตั้งกรรมการจัดหาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ยังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุ / งานจ้าง ในแต่ละครั้งที่มีการประมูล เนื่องจากบางครั้งไม่สามารถตอบข้อสงสัย หรือให้คำแนะนำแก่ผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

3. ขั้นตอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประกวดราคา e-Auction

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการตรวจสอบราคามาตรฐาน และราคากลาง ตลอดจนการแสดงบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ในด้านต่างๆ พบว่า คณะกรรมการ e-Auction ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการตรวจสอบราคามาตรฐาน หรือราคาตลาดของพัสดุที่จะทำการจัดหา จากแหล่งต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ของผู้ค้าและผู้ให้บริการเพื่อให้เป็นราคาที่ใช้อ้างอิงได้ในการประมูลได้ ตลอดจนได้มีการคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลาง ตามรายชื่อที่กรมบัญชีกลางกำหนดให้ โดยจะคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลางที่อยู่ใกล้พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนมากที่สุด เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในครั้งนั้นๆ ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า คณะกรรมการ e-Auction ของอบต. ทราบถึงการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี รวมถึงได้ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนตามอำนาจหน้าที่ในการเป็นคณะกรรมการฯ อย่างครบถ้วนทุกประการ ที่ระบุไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน

กลุ่มผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการ e-Auction ของ

หน่วยงานที่ตนเข้าร่วมการประมูลนั้น ได้มีการตรวจสอบราคามาตรฐานหรือราคาตลาดของพัสดุที่จะทำการจัดหา จากแหล่งต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ของผู้ค้าและผู้ให้บริการเพื่อใช้เป็นราคาอ้างอิงในการประมูล แต่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 6 คน เห็นว่า คณะกรรมการ e-Auction ยังไม่มีการตรวจสอบราคามาตรฐานหรือราคาตลาดของพัสดุที่จะทำการจัดหา จากแหล่งต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการประมูล เพราะยึดเอกสารในเรื่องของมาตรฐานครุภัณฑ์ที่ระเบียบประกาศไว้เท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริงในเรื่องของราคาวัสดุอุปกรณ์ในท้องตลาดที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา และในส่วนของกรคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลางของหน่วยงานที่ตนเข้าร่วมการประมูลนั้น มีความเหมาะสม เนื่องจากผู้ให้บริการตลาดกลางทุกบริษัทต้องทำหน้าที่ของตนเองตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบันกำหนดไว้ นอกจากนี้ในเรื่องของคณะกรรมการ e-Auction ของหน่วยงานที่ตนเข้าร่วมประมูลนั้น ทราบถึงการปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี และปฏิบัติตามตามอำนาจหน้าที่ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นไปตามระเบียบฯ ที่กำหนดไว้

4. ขั้นตอนการประกาศเชิญชวนผู้เข้าร่วมประมูลผ่านเว็บไซต์

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากการประกาศเชิญชวนผู้เข้าร่วมประมูลผ่านเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลางแล้วคณะกรรมการ e-Auction ได้มีการประกาศเชิญชวนผู้ค้า ผ่านทางเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล และช่องทางอื่นๆที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ และระยะเวลาในการเชิญชวนผู้ค้าผ่านเว็บไซต์ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน มีความเหมาะสม และเมื่อมีการประกาศเชิญชวนผู้ค้าผ่านทางเว็บไซต์แล้ว จะทำให้มีผู้เข้าร่วมการประมูลเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจุบัน สื่ออินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาและสามารถติดต่อสื่อสารได้มากขึ้น ทำให้ผู้ค้าได้รับข่าวสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สามารถติดตามข่าวสารได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ สอดคล้องกับการให้ข้อมูลของกลุ่มผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่เห็นว่า การประกาศประมูล /จ้าง ผ่านทางเว็บไซต์ ทำให้มีผู้มาซื้อเอกสารมากขึ้น และระยะเวลาการเชิญชวนผู้ค้าผ่านเว็บไซต์ ที่กำหนดไว้ในระเบียบก็มีความเหมาะสม และวิธีการเชิญชวนผู้ค้าเข้าร่วมประมูลผ่านทางเว็บไซต์นี้ จะทำให้มีผู้สนใจเข้าร่วมการประมูลเพิ่มมากขึ้นด้วย เนื่องจากปัจจุบัน สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางสื่อสารที่กระทำได้สะดวกและรวดเร็ว ผู้ค้าสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย โดยไม่ต้องเดินทางมาประมูลที่หน่วยงานที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง

5. ขั้นตอนการคัดเลือกผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิค

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคาในแต่ละและโครงการที่ได้มีการจัดซื้อจัดจ้างผ่านด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความถูกต้อง เหมาะสมและเป็นธรรม ตามระเบียบฯ ที่กำหนดไว้ ขณะเดียวกันผู้ให้สัมภาษณ์อีกส่วนหนึ่งเห็นว่า การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคาในแต่ละโครงการนั้นยังไม่มีความเป็นธรรมเท่าที่ควร เนื่องจากมีการกำหนดผลงาน ซึ่งผู้ค้ารายใหม่ที่ต้องการเสนอราคานั้นส่วนใหญ่จะขาดคุณสมบัติในข้อนี้ และในด้านความเป็นอิสระในการตัดสินใจคัดเลือกผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติทางเทคนิคของคณะกรรมการดำเนินการประมูลฯ ผู้ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นตรงกันว่า คณะกรรมการ e-Auction ยังไม่มีอิสระในการตัดสินใจคัดเลือกผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติทางเทคนิค เนื่องจากการทำงานของคณะกรรมการ e-Auction ต้องอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบพัสดุทั้งของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2549 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน

ขณะเดียวกันในขั้นตอนนี้ กลุ่มผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเห็นตรงกันว่า การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคาในแต่ละโครงการยังไม่มีความเป็นธรรมกับผู้ค้า/ผู้รับจ้าง รายใหม่ ที่เข้าร่วมการประมูล เพราะหน่วยงานได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่จะเสนอราคาได้ ต้องมีผลงานเกี่ยวกับงานในโครงการที่จะเข้าร่วมประมูล อันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการผ่านการคัดเลือกที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิค และช่องทางที่ผู้ค้า/ผู้รับจ้างส่วนใหญ่จะทราบข้อมูลการประกาศประมูลการซื้อการจ้าง ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลางมากที่สุด รองลงมาคือเว็บไซต์ของหน่วยงาน และประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร ที่ติดไว้ที่หน่วยงาน นอกจากนั้น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด ยังได้มีข้อคิดเห็นว่า คณะกรรมการดำเนินการประมูลฯ ยังไม่มีอิสระในการตัดสินใจเลือกผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติทางเทคนิคอันเนื่องมาจากต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ให้ไว้ในระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างทั้งของกรมบัญชีกลาง และ กระทรวงมหาดไทย

6. ขั้นตอนการคัดเลือกและกำหนดเงื่อนไขในการประมูลผ่านเว็บไซต์

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า การที่เอกสารการประมูลแต่ละโครงการมีจำนวนมาก ไม่ทำให้เกิดความยุ่งยากในการตรวจเอกสารในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แต่อย่างใดและควรเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นข้อกำหนดเพิ่มเติม รวมถึงวิธีการในการ Log in เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ค้ารวมตัวกัน อันจะนำไปสู่การ

สมยอมในการเสนอราคากัน ในส่วนของขั้นตอนการประกาศรายชื่อผู้ค้าที่ได้รับคัดเลือก ผ่านทางเว็บไซต์ ทำให้หน่วยงานมีความทันสมัย เนื่องจากผู้ค้าจะได้รับความสะดวกสบายในการรับทราบข่าวสาร โดยที่ไม่ต้องเดินทางมาดูประกาศรายชื่อผู้ค้าที่ได้รับคัดเลือกที่หน่วยงานที่ตนเข้าร่วมประมูล เกิดการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ยังมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของระยะเวลาในการคัดเลือกและกำหนดเงื่อนไขในการประมูลผ่านทางเว็บไซต์ ว่ามีความเหมาะสม ถูกต้อง ตามความเป็นจริงอีกด้วย

ในด้านกลุ่มผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า เอกสารการประมูลแต่ละโครงการซึ่งมีจำนวนมาก ไม่ได้ทำให้เกิดความยุ่งยากในการตรวจเอกสารแต่อย่างใด และขั้นตอนการประกาศรายชื่อผู้ค้าที่ได้รับคัดเลือก ผ่านช่องทางเว็บไซต์ ทำให้หน่วยงานราชการมีความทันสมัย และสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมถึงระยะเวลาในการคัดเลือกและกำหนดเงื่อนไขในการประมูลผ่านเว็บไซต์นั้น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด ก็มีความเห็นว่ามีเหมาะสม เนื่องจากการประมูลผ่านระบบเว็บไซต์มีการดำเนินการตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้มีการเผื่อเวลาให้ผู้ค้าที่เข้าทำการประมูลได้ตรวจสอบเอกสารและคำนวณราคาที่จะใช้ในการเสนอราคา อยู่แล้ว ขึ้นอยู่กับผู้ค้า/ผู้รับจ้าง ว่าจะมีความสนใจเข้าร่วมประมูลราคามากน้อยเพียงใด

7) ขั้นตอนการดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า การเข้าใช้งานระบบ (Log in) ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เข้าสู่การประมูล เป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความทันสมัย และใช้การเชื่อมต่อเครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จึงทำให้การเข้าสู่ระบบการประมูล (Log in) มีความสะดวก รวดเร็ว อีกทั้งได้รับการอบรมการเข้าใช้ระบบจากผู้ให้บริการตลาดกลางเป็นอย่างดีก่อนทำการประมูลจริง นอกจากนี้ ผู้ค้าที่เข้าร่วมการประมูลก็มีความรู้ความเข้าใจ และทราบขั้นตอนในการดำเนินการประมูลก่อนเข้าประมูล ได้อย่างถูกต้องเป็นอย่างดี อันเนื่องมาจากได้มีการฝึกอบรมการ (Log in) เข้าสู่ระบบจากผู้ให้บริการตลาดกลางที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ และเป้าหมายของผู้ค้าที่เข้าร่วมการประมูลคือการเป็นผู้ชนะการประมูล ในส่วนของคณะกรรมการที่เข้าร่วมสังเกตการประมูล ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีความเห็นว่า คณะกรรมการที่เข้าร่วมสังเกตการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ในบางกรณีเท่านั้น เนื่องจากการดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการตลาดกลาง อีกทั้งหากมี

ปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการประมูลทุกขั้นตอน ก็ต้องรายงานให้ผู้บริหารหน่วยงานได้ทราบตามลำดับขั้นเพื่อขอความเห็นชอบ และวิธีเสนอราคาในการประมูลนั้น ควรจะเป็นการประมูลแบบระบบปิด คือต้องไม่มีการเสนอราคาต่ำสุด / สูงสุด (Leading Bid) ของการประมูล และต้องไม่เปิดเผยจำนวนผู้เสนอราคาที่เข้าร่วมการประมูล และผู้เข้าร่วมการประมูลต้องปฏิบัติตามที่ผู้ให้บริการกลางกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ในด้านของวิธีแจ้งผลของการเสนอราคาของหน่วยงาน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ทั้ง 33 คน มีความเห็นว่ามีวิธีการแจ้งผลของการเสนอราคาของหน่วยงาน อยู่ 2 วิธี โดยการ ประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร และประกาศผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน ซึ่งวิธีการแจ้งผลการเสนอราคาทั้ง 2 วิธี ไม่มีปัญหาในการสื่อสารแต่อย่างใด และวิธีอุทธรณ์ผลการเสนอราคาตามกำหนดระยะเวลาภายใน 3 วันตามระเบียบฯ นั้น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีความเห็นว่าเหมาะสมแล้ว

สอดคล้องกับการให้ข้อมูลของ ผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่า การเข้าใช้งาน (Log in) ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขาผู้การประมูล เป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งผู้ค้า / ผู้รับจ้างที่เข้าร่วมการประมูล ทราบถึงขั้นตอน ระยะเวลา และเงื่อนไขในการประมูลได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากผู้ค้า / ผู้รับจ้าง ที่จะเข้าร่วมการประมูลมีความรู้ความเข้าใจในการเข้าใช้งานระบบเป็นอย่างดี โดยได้มีการอบรมและให้ความรู้กับผู้ค้า / ผู้รับจ้าง ก่อนจะเข้าทำการประมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จากผู้ให้บริการตลาดกลางในการประมูลแต่ละครั้งอยู่แล้ว ส่วนในเรื่องของการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ประมูลนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดเห็นว่า คณะกรรมการที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถแก้ไขปัญหาในการประมูลได้เฉพาะปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น นอกจากนั้น ในด้านของข้อควรปฏิบัติวิธีการเสนอราคา และแนวทางปฏิบัติเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดเห็นว่า ควรมีการเสนอราคาของผู้ค้า / ผู้รับจ้างในการประมูลแบบปิดราคา คือไม่มีการเปิดเผยราคาต่ำสุด / สูงสุด (Leading Bid) ของการประมูล และไม่ต้องมีการเปิดเผยจำนวนของผู้ค้า / ผู้รับจ้างที่เข้าร่วมการประมูล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ในระดับหนึ่ง ส่วนวิธีการเสนอราคาของหน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวนทั้ง 22 คน ที่เคยเข้าร่วมในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความเห็นว่าการแจ้งผลของการเสนอราคาสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ การแจ้งผลทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง และของหน่วยงาน อีกทางหนึ่งคือการแจ้งผลโดยทำเป็นหนังสือราชการ และการแจ้งผลของการเสนอราคาทั้ง 2 ลักษณะ ไม่มีปัญหาในการสื่อสาร ส่วนวิธีการอุทธรณ์ผลการเสนอราคาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ที่กำหนดไว้ภายในเวลา 3 วันทำการนั้น มีความเหมาะสม เพราะหากมีการกำหนดการอุทธรณ์ผลการเสนอราคานานกว่านี้ อาจทำให้ผู้ค้า / ผู้รับจ้าง มีการเจรจา เพื่อสมยอมราคากัน

8. ขั้นตอนการประกาศผู้ชนะการประมูล

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า หน่วยงานสามารถทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว หลังจากที่สิ้นสุดการประมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และไม่มีการอุทธรณ์ผลการเสนอราคา แต่ต้องรอการประกาศผู้ชนะการประมูลอย่างเป็นทางการ เมื่อผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารแล้ว ส่วนการจัดหาพัสดุ / งานจ้าง ที่ได้จากการจัดหาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) มีประสิทธิภาพตามแบบและคุณภาพที่กำหนดไว้ในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง และผู้ตอบแบบสัปดาห์ทั้งหมด มีความเห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง ได้มากกว่าวิธีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีอื่นๆ

สอดคล้องกับการให้ข้อมูลของผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นว่าการประกาศผลการชนะการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของหน่วยงานที่ตนเข้าร่วมการประมูลมีความสะดวก รวดเร็ว อันเนื่องมาจาก สามารถทราบผลได้ทันทีเมื่อการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สิ้นสุดลง และได้มีการประกาศผลการชนะการประมูลผ่านเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลางและเว็บไซต์ของหน่วยงาน และการจัดหาพัสดุ / งานจ้าง ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีประสิทธิภาพ เพราะจะสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตได้มากกว่าการประมูลด้วยวิธีอื่นๆ

9. ขั้นตอนการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าแบบสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว และปัญหาในการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างส่วนใหญ่มักเกิดจากความไม่พร้อมของคู่สัญญา ดังนั้น ข้อเสนอแนะในการจัดทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ตอบแบบสัปดาห์ เห็นว่า สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ควรมีความยืดหยุ่น เป็นธรรมและเหมาะสมระหว่างหน่วยงานและผู้ค้า/ผู้รับจ้าง ซึ่งเป็นคู่สัญญา แต่จะต้องไม่ทำให้รัฐเสียผลประโยชน์ในสัญญา

ในด้านผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้สัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า แบบสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความถูกต้องเหมาะสม และสามารถยืดหยุ่นระหว่างหน่วยงานกับผู้ค้า / ผู้รับจ้างได้ และปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง ของหน่วยงานที่เคยได้เข้าร่วม การประมูล มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความไม่พร้อมในด้านต่างๆของคู่สัญญา โดยเฉพาะปัญหาความ ไม่พร้อมจากภัยธรรมชาติ ซึ่งอาจทำให้การจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับการก่อสร้างมีความล่าช้าออกไป และแล้วเสร็จไม่ตรงตามกำหนดที่ได้ทำสัญญากันไว้ ส่วนในเรื่องของข้อเสนอแนะในการจัดทำ สัญญาจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรมีการทำความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกันทุกฝ่ายและสัญญา นั้นต้องมีความยืดหยุ่นและเป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย

10. ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ในขั้นตอนที่ 10 นี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุของ หน่วยงานของตน มีความถูกต้องและเหมาะสมตามระเบียบฯทุกประการ และหน่วยงานไม่มีปัญหาใน การตรวจรับพัสดุ / งานจ้าง ที่จัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากได้ดำเนินการตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2549และที่แก้ไข เพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน รวมถึงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบันส่วนในด้านการตรวจรับพัสดุ การจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้ง 33 คนเห็น ว่าควรตรวจรับพัสดุ / งานจ้าง ตามใบส่งมอบงาน แบบแปลนการก่อสร้าง หรือแคตตาล็อก โดยยึดหลัก ความถูกต้อง และในการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุนั้น ควรแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดหาพัสดุ /งานจ้าง ประเภทนั้นๆ

ในด้านผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับ องค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้สัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า คณะกรรมการตรวจรับพัสดุของหน่วยงาน ที่เคยได้เข้าร่วมการเสนอราคา มีความถูกต้องและ เหมาะสม เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ขณะเดียวผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วน เห็นว่า คณะกรรมการตรวจรับพัสดุนั้น ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากผู้ที่เข้ามาเป็นกรรมการตรวจรับงาน จ้างในแต่ละ โครงการ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่จะทำการตรวจรับพัสดุหรืองานจ้างในครั้ง นั้นๆ การแต่งตั้งคณะกรรมการของหน่วยงานอาศัย การแต่งตั้งให้ถูกต้องตามระเบียบฯที่ได้วางไว้ โดยคำนึงถึงวุฒิและระดับตำแหน่งหน้าที่เท่านั้น นอกจากนี้การดำเนินการในด้านประสิทธิภาพ

การตรวจรับพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีการในการตรวจรับพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยคณะกรรมการตรวจรับพัสดุต้องมีการตรวจรับพัสดุ/งานจ้าง ตามแบบก่อสร้างที่หน่วยงานผู้ทำการประมูล ได้กำหนดไว้ และตรวจรับพัสดุ ว่าวัสดุอุปกรณ์นั้น มีความถูกต้องตามเอกสารที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้างหรือไม่ และมีการตรวจรับพัสดุตามใบส่งมอบงานของผู้รับจ้าง ว่าเป็นไปตามที่ได้ตกลงกันไว้ตามสัญญาหรือไม่

2) ข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ให้สัมภาษณ์ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ว่า ไม่ควรเรียกผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่จะเข้าร่วมการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มาประชุมพร้อมกันก่อนการประมูล เนื่องจากในขั้นตอนนี้เป็นช่องว่างของการป้องกันการทุจริต การพบปะพูดคุยกันระหว่างผู้ค้า/ผู้รับจ้าง จะทำให้เกิดการต่อรองราคาระหว่างกัน นำไปสู่การสมยอมราคาหรือการฮั้วกันในการประมูลงานจ้าง นอกจากนี้ ข้อกำหนดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการกำหนด TOR ของงานจ้างหรือเอกสารประกอบต่างๆ ในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น ควรมีความละเอียด ชัดเจน และเป็นธรรม เพื่อลดการอุทธรณ์การเสนอราคา

สำหรับกลุ่มผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เคยเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ว่าควรมีการใช้หลัก One Stop Service และ E-Service เพื่อเปิดช่องทางการสมยอมราคากันระหว่างผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่เข้าร่วมการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ให้สัมภาษณ์ อีก 4 คนมีความเห็นว่า เพื่อให้การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลางเข้ามาตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละครั้ง หรืออาจจะให้องค์กรอิสระเข้ามาดูแลตรวจสอบอย่างเข้มงวด อาจจะช่วยลดปัญหาเรื่องการสมยอมราคา หรือการฮั้วการประมูลลงได้ในระดับหนึ่ง และผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 2 คนเห็นว่า ควรดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นแบบระบบปิด รวมถึงควรกำหนดโทษของผู้ที่กระทำผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้รุนแรงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำความผิด

3) ทศนคติของประชาชนต่อหลักธรรมาภิบาลที่นำมาใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 22 คน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านหลักนิธิธรรม

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้กำหนดแผนพัฒนา 3 ปี โดยการจัดทำประชาคมในแต่ละหมู่บ้านเพื่อระดมความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ในการพัฒนาท้องถิ่นของตน และองค์การบริหารส่วนตำบลของตนนั้น ได้มีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี โดยมีการลำดับความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ และได้มีการนำเอาระเบียบกระทรวงการคลัง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน รวมถึงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบันมาใช้เป็นแนวทางในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน

2. หลักความโปร่งใส

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประกาศใช้แผนข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี โดยผ่านความเห็นชอบของสภาตำบล และประกาศใช้ในโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลของตนมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายผลการดำเนินการและการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานและเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง รวมถึงจัดทำประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร ติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ไว้ที่หน่วยงาน หรือศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างท้องถิ่น และส่งเป็นจดหมายไปยังผู้ค้า /ผู้รับจ้างโดยตรง และในด้านการรับทราบถึงข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ส่วนใหญ่รับทราบเป็นอย่างดี ถึงเหตุการณ์หรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ในการจัดการซื้อจัดจ้าง เช่น ระบุว่า มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริต

คอร์ปชั่นเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในด้านของคุณสมบัติของผู้ค้า/ผู้รับจ้างที่ชนะการประมูล ไม่ครบถ้วนตามประกาศที่ได้ประกาศไว้ และในกรณีผู้ค้า /ผู้รับจ้างที่ชนะการประมูลมีผลประโยชน์ร่วมกัน ในการสมยอมราคา เป็นต้น

3. หลักคุณธรรม

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการที่องค์การบริหารส่วนตำบลของตนมีการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เนื่องจากจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และส่งเสริมในเรื่องคุณธรรมและความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ของหน่วยงาน นอกจากนี้ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลของตนมีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างและมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ นั้น ขึ้นอยู่กับงบประมาณและเงินอุดหนุน หากมีงบประมาณมาก ก็ทำได้มาก แต่ถ้ามีงบประมาณน้อย ก็ทำได้น้อยตามไปด้วย รวมทั้ง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของการที่องค์การบริหารส่วนตำบลของตนมีการนำเอาระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดหาพัสดุด้วยวิธีระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 มาใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้ระเบียบดังกล่าวในการร่าง TOR การคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ การทำข้อตกลงทั้ง 3 ฝ่าย และวิธีการดำเนินการประมูลจนได้ผู้ชนะการประมูลในการจัดหาพัสดุ /งานจ้าง ในครั้งนั้น ๆ อย่างสมบูรณ์

4. หลักการมีส่วนร่วม

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สัมภาษณ์ มีความเห็นตรงกันว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของตน ยังไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติรายจ่ายประจำปีอย่างทั่วถึง ส่วนใหญ่จะเป็นเพียงกลุ่มผู้นำ หรือตัวแทนของประชาชนเพียงบางส่วนเท่านั้น สำหรับการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ยังมีการเปิดโอกาสให้เข้าร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างในระดับน้อย มีเพียงแต่การเปิดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมตรวจรับพัสดุ / งานจ้าง เท่านั้น และผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ประชาชนควรมีส่วนร่วมตรวจสอบการทำงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนให้มากขึ้น เพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานและเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นแนวทางที่หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งได้มีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายตามแนวนโยบายของรัฐบาล

5. หลักความรับผิดชอบ

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นต่อการนำเอาโครงการหรือกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชนไปพิจารณาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ว่า ที่ผ่านมามององค์การบริหารส่วนตำบลของตน มีการนำความต้องการขอประชาชนไปดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในระดับน้อย เนื่องจากขาดการให้ความสำคัญในการศึกษา การจัดทำประชาคม หรือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ความต้องการในการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างเป็นทางการ ถึงแม้ว่าในเรื่องของการรับฟังข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชน และนำข้อเสนอที่ได้มาปรับปรุงเป็นข้อกำหนด หรือแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมกับทุกฝ่าย แต่ในทางปฏิบัตินั้นยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

6. หลักความคุ้มค่า

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมที่เคยเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นต่อการใช้เงินงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างไปอย่างคุ้มค่า การนำเอาการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาช่วยบริหารงานพัสดุ เพื่อให้เกิดความประหยัดและสมประโยชน์ในการใช้งบประมาณว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้เงินงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างไปอย่างคุ้มค่าและได้มาตรฐานกับงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้รับมา ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์อีกส่วนหนึ่งเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของตน ยังมีการใช้เงินงบประมาณไม่คุ้มค่าและไม่ได้มาตรฐานกับงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ในการจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ชำรุดเสียหายงาน สิ่งก่อสร้างบางโครงการยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร เช่น การก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านที่ใช้ได้ระยะหนึ่งก็เป็นหลุมเป็นบ่อ เป็นต้น

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในจัดทำการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการศึกษาในประเด็นปัญหาและอุปสรรคในจัดทำการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารหน่วยงาน / ผู้ปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มผู้ค้า / ผู้รับจ้าง ที่เคยเข้าเสนอราคาในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ และศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้องในประเด็นปัญหาและอุปสรรคในจัดทำกรจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา และองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ สรุปได้ดังนี้

1) **ทัศนะของกลุ่มผู้บริหารหน่วยงาน / ผู้ปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มผู้ค้า / ผู้รับจ้าง ที่เคยเข้าเสนอราคาในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ต่อปัญหาและอุปสรรคในจัดทำกรจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์**

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ผู้ศึกษาได้สรุปประเด็นปัญหาสรุปได้ดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถจัดเรียงลำดับความต้องการในการจัดหาพัสดุ / งานจ้างได้ เนื่องจากการจัดหาพัสดุ / งานจ้าง แต่ละครั้ง ขึ้นอยู่กับงบประมาณ หรือเงินสนับสนุน โครงการในแต่ละครั้งว่าจะมีพอเพียงกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่

1.2 การกำหนดราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละครั้ง ยังไม่มีความเหมาะสมกับราคาวัสดุ / อุปกรณ์ ในตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา วงเงินที่ใช้ในการจัดหาพัสดุ / งานจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

1.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการ e-Auction แม้จะมีการแต่งตั้งให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่กำหนด ก็ยังไม่มี ความเหมาะสมเท่าที่ควรเพราะผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ e-Auction ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างแท้จริง

1.4 คณะกรรมการ e-Auction ยังไม่มีอิสระในการตัดสินใจเมื่อเกิดปัญหาขึ้นระหว่างการประมูล เพราะต้องมีการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาไปตามลำดับชั้น จนถึงผู้บริหารหน่วยงานเพื่อขอความเห็นชอบอนุมัติดำเนินการต่อไป

1.5 การคัดเลือกผู้ค้าที่ผ่านข้อเสนอทางเทคนิคนั้น ยังไม่มีความเป็นธรรมเท่าที่ควร เนื่องจากการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าเสนอราคาในแต่ละโครงการจะมีการกำหนดผลงาน ซึ่งผู้ค้ารายใหม่ ที่ต้องการเสนอราคาส่วนใหญ่ มักจะขาดคุณสมบัติในข้อนี้ และเป็นสาเหตุในการร้องเรียนต่างๆเกี่ยวกับคุณสมบัติของการผ่านข้อเสนอทางเทคนิค

1.6 การเรียกผู้ค้ามาพร้อมกันเพื่อชี้แจงการใช้งานในระบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นช่องทางให้ผู้ค้า / ผู้รับจ้าง มีการสมยอมราคา หรือ อื้อการประมูล

1.7 การจัดทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างนั้น ยังไม่มีความยืดหยุ่นเท่าที่ควรระหว่างหน่วยงานกับผู้รับจ้าง /ผู้ค้า เช่นบางครั้งการส่งมอบงานล่าช้า อันเนื่องมาจากเหตุสุดวิสัย ก็มักจะมีการดำเนินการฟ้องร้องเรื่องค่าปรับในการส่งมอบงานล่าช้า เป็นต้น

1.8 ด้านคณะกรรมการที่ตรวจรับงานจ้าง มักมีปัญหาในเรื่องของผู้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจงานจ้างในแต่ละครั้ง ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในพัสดุ หรืองานจ้างที่จะทำการตรวจรับ

1.9 ขาดการเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นระบบและขั้นตอน

1.10 ขาดการรณรงค์ให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในตรวจสอบความโปร่งใสการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) ข้อมูลเชิงเอกสารเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำกรการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

กระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างถูกจับตามองจากสังคมว่า มีการทุจริตคอร์รัปชัน ดังข้อมูลของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ได้รวบรวมสถิติข้อกล่าวหา ร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันของหน่วยงานภาครัฐ ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 พบว่า กระทรวงมหาดไทย เป็นกระทรวงที่มีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด ซึ่งในเชิงลึกสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ให้ข้อมูลว่า ปัญหาดังกล่าวนี้นั้นส่วนใหญ่เกิดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก เนื่องจากผู้กระทำผิดทั้งเจ้าหน้าที่รัฐและเอกชนสมยอม มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ตาราง 4.4 สถิติข้อกล่าวหา/ร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันของหน่วยงานภาครัฐ ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 จำแนกตามกระทรวง

ลำดับที่	กระทรวง	จำนวนข้อกล่าวหา ร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน
1.	กระทรวงมหาดไทย	9,317
2.	กระทรวงศึกษาธิการ	1,387
3.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1,247
4.	กระทรวงคมนาคม	907
5.	กระทรวงการคลัง	671
6.	กระทรวงสาธารณสุข	506
7.	กระทรวงกลาโหม	344
8.	สำนักนายกรัฐมนตรี	218
9.	กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	142
10.	กระทรวงแรงงาน	130
รวม		14,869

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2550)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้รวบรวมสถิติการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงมหาดไทย ที่กระทำการทุจริต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – 2550 รวม 8 ปี พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานท้องถิ่น ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริต รวมทั้งสิ้น 5,508 เรื่อง มีผู้ถูกกล่าวหา 9,467 ราย โดยถูกกล่าวหาว่าทุจริตตามลำดับดังนี้

ตาราง 4.5 สถิติข้อกล่าวหา/ร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์ปชั่นและจำนวนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกกล่าวหาเรื่องการทุจริตคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับที่	หน่วยงาน	ถูกกล่าวหาว่ากระทำ การทุจริต (เรื่อง)	ผู้ถูกกล่าวหา (ราย)
1.	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	3,235	5,778
2.	เทศบาล (ทต.)	1,705	2,766
3.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	283	441
4.	กทม.	273	442
5.	เมืองพัทยา	12	40
รวม		5,508	9,467

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2550)

ในปี พ.ศ. 2549 สถาบันพระปกเกล้า ได้สำรวจเกี่ยวกับการคอร์ปชั่นในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าทัศนคติของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับการคอร์ปชั่น และรับสินบนจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่ประชาชนประมาณ 2 ใน 3 ยังมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับการคอร์ปชั่น กล่าวคือ ประชาชนร้อยละ 67.4 ในการสำรวจปี พ.ศ. 2549 เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับการคอร์ปชั่น และรับสินบน ในจำนวนนี้ ร้อยละ 54.2 มองว่าเจ้าหน้าที่บางคนทุจริตเกือบทุกคน ในขณะที่ประชาชนเพียงร้อยละ 32.6 เท่านั้นที่เห็นว่าแทบจะไม่มีเจ้าหน้าที่คนใดเกี่ยวข้องกับการทุจริตเลย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2546 ถือว่าการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นในสายตาของประชาชนลดลงเล็กน้อย (สถาบันพระปกเกล้า, 2549: 10) และจากผลการดำเนินงานตรวจสอบบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ใน พ.ศ. 2552 พบว่าเกือบ 90% ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารงานที่บกพร่องไม่โปร่งใส เพราะการควบคุมภายในบกพร่อง อันอาจก่อให้เกิดการทุจริตประทุพผิมขบขึ้นได้ โดยเฉพาะในงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาที่พบได้ในปัจจุบัน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองให้ความร่วมมือกับผู้รับเหมาในการปิดงาน หรือมีการฮั้วประมูล แม้รัฐเองจะออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไข เช่น การกำหนดให้มีการประมูลงานทางอินเทอร์เน็ต หรือการกำหนดให้มีการประกาศจัดซื้อจัดจ้างให้แพร่หลาย ทั้งทางสถานที่ราชการต่างๆ หรือทาง

อินเทอร์เน็ต แต่ปัจจุบันเป็นที่พิสูจน์ได้ว่าไม่สามารถป้องกันการทุจริตหรือการฉ้อราษฎร์ได้เลย (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2553)

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีคดีความเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากทั้งทางด้านการปกครอง อาญา หรือในส่วนของคดีแพ่ง ซึ่งปัญหาเกิดจากข้อพิพาททางปกครองกับเอกชน หรือหน่วยงานรัฐ การฟ้องหรือถูกฟ้อง ในการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างกับเอกชน การออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลตามอำนาจหน้าที่ข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากกระทรวง ทบวง กรม ฯลฯ ซึ่งการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนหนึ่งเป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่อีกส่วนหนึ่งเป็นปัญหาของการขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความชำนาญด้านกฎหมายเข้ามาทำหน้าที่ให้คำปรึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนั้นจึงเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปทั้งจากผลงานการวิจัย บทความและปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นผ่านสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต่างยอมรับว่าการคอร์รัปชัน ทุจริต ประพฤติมิชอบเกิดขึ้นในทุกวงการ ทั้งในท้องถิ่น ระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนหรือแม้แต่องค์กรระดับโลก ก็มีการทุจริตประพฤติมิชอบเกิดขึ้นและปรากฏเป็นข่าวอย่างสม่ำเสมอตลอดมา ขณะเดียวกันจากข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ มักจะปรากฏข่าวเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งการทุจริตดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อกระแสนการกระจายอำนาจและความศรัทธาต่อระบบการปกครองท้องถิ่นอย่างยิ่ง แม้ว่าประเทศไทยจะมีกระบวนการตรวจสอบทางกฎหมาย และมีองค์กรที่คอยกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากหลายองค์กรก็ตาม แต่การทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ กลับดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาเทคนิควิธีการทุจริตเงินงบประมาณแผ่นดินหรือกลยุทธ์ที่ใช้ในการหลบหลีก หลีกเลี่ยงในการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายให้สามารถทำการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างปลอดภัย จากการถูกตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบต่างๆ หรือหากถูกตรวจสอบก็ไม่สามารถจับผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ เนื่องจากมีกลยุทธ์ในการนำระเบียบ กฎหมายที่ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำทุจริตเสียเอง หรือทำการทุจริตให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือทุจริตเชิงนโยบายนั่นเอง (โกวิท พวงงาม, 2552: ระบบออนไลน์)

สำหรับในพื้นที่ จังหวัดอุดรธานี พบว่า มักปรากฏข่าวสารเกี่ยวกับการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกกล่าวหา หรือร้องเรียนหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตตามสื่อต่างๆ อาทิเช่น ในปี พ.ศ. 2553 เกิดปัญหาการทุจริตในโครงการจ้างเหมาก่อสร้างปรับปรุงเตาเผาศพแบบ ไร้กลิ่น ไร้ควัน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในจังหวัดอุดรธานี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 9 ได้มีการสอบข้อเท็จจริง คณะกรรมการกำหนดราคากลาง เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน และ

คณะกรรมการการตรวจรับงานจ้าง ปรากฏผลว่า การก่อสร้างปรับปรุงเตาเผาศพ ไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ และมีการกำหนดราคาสูงเกินจริงเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าวได้ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงในฐานที่เป็นกรรมการกำหนดราคากลาง และเจ้าหน้าที่ควบคุมงาน ผลการสอบสวนปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหา จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายของรัฐ (ผู้จัดการออนไลน์, 2556: ระบบออนไลน์) และในปีเดียวกันในโครงสร้างก่อสร้างแก้มลิงพร้อมอาคารประกอบในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งเป็น โครงการก่อสร้างแก้มลิงเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งให้กับชาวบ้านในพื้นที่ซึ่งประสบภัยแล้งซ้ำซากทุกปี ให้มีแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค ตลอดจนส่งเสริมด้านการเกษตรนอกฤดู และการประมง พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้น และยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยว มีมูลค่าสูงรวม 20 ล้านบาท โดยใช้งบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจสำหรับการดำเนินงานตามแผนชุมชนและพัฒนาท้องถิ่น จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผ่านไปยังองค์การบริหารส่วนตำบล แต่สร้างเสร็จได้แค่ปีเดียวก็เกิดการชำรุด และพบว่า การก่อสร้างนั้นไม่ได้ดำเนินไปตามแบบมาตรฐานที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังขุดดินบนภูเขาใกล้ๆ มาก่อสร้าง และถมทำสันเขื่อน โดยบริษัทที่รับเหมาก่อสร้างนั้น มีความสนิทสนมกับนักการเมืองระดับชาติ ซึ่งขณะนี้ เรื่องดังกล่าวกำลังอยู่ในระหว่างการสอบสวนข้อเท็จจริงจากคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงของโครงการในระดับจังหวัด (ผู้จัดการออนไลน์, 2556: ระบบออนไลน์)

ในปี พ.ศ. 2555 พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในจังหวัดอุดรดิตถ์ ถูกตรวจสอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเร่งรัดให้ดำเนินคดีกับผู้บริหาร บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการทุจริตในโครงการพัฒนาท้องถิ่นขนาดใหญ่ รวมเป็นเงิน 22,637,688.51 ล้านบาท ที่ได้ข้อสรุปร่วมกันแล้วว่า กระทำผิดจริง และเร่งให้มีการดำเนินคดีทางกฎหมายเร่งด่วน โดยโครงการแรกเกิดในปีงบประมาณ 2548 มีการนำเงินไปซื้ออุปกรณ์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจำนวน 7 โครงการ เป็นเงิน 12,255,580 บาท ที่ตรวจพบว่า โครงการดังกล่าวมีการทุจริตทั้งระบบ ตั้งแต่ตั้งโครงการที่สูงเกินจริง การจัดซื้อจัดจ้างกำหนดราคาที่สูงเกินจริง อุปกรณ์และการทำสัญญาไม่มีข้อหื้อ รวมทั้งไม่มีสเปกของสินค้า

ในปีงบประมาณ 2550 กรณีนำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2550 จำนวน 1,000,000 บาท ไปจ่ายให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสจำนวน 2,000 คน คนละ 500 บาท ซึ่งขณะนั้นผู้บริหารมีการแจกจ่ายด้วยตนเอง โดยหวังผลแอบแฝงการแจกเงินช่วยเหลือดังกล่าวที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และในโครงการจัดพิมพ์หนังสือมีรูปภาพประกอบจำนวน 5,490,440 บาท ที่ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2550 ซึ่งหนังสือดังกล่าวมีข้อความรูปภาพของผู้บริหาร สมาชิก ทั้งปกหน้าและปกหลัง

ถือว่า การใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่นไม่เหมาะสม แฝงการประชาสัมพันธ์ตัวบุคคล และยังมีกรณีที่ได้ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2549 และปี 2550 จำนวน 3,891,668.51 บาท ไปจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ ในการดำเนินโครงการสอนเสริมพิเศษ ซึ่งกรณีดังกล่าวกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) ได้มีแนวทางคำวินิจฉัยและตอบข้อหารือ ไปแล้วว่า ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมบัญญัติห้ามเรื่องของการจัดการศึกษาไว้ แต่มิได้รวมถึงการสอนเสริมแต่อย่างใด จึงถือว่าการดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้ เป็นต้น (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2555 : 10-13)

จากประเด็นข้อมูลเชิงเอกสารเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในจัดทำการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวเบื้องต้น ผู้ศึกษาได้สรุปสาเหตุของมาประเด็นปัญหาและอุปสรรคในจัดทำการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. จากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ละเลยไม่ปฏิบัติหรือไม่ทำตามระเบียบ และอ้างว่าไม่ทราบเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้จัดทำและไม่จัดทำ ตัวอย่างเช่น ไม่มีการทำทะเบียนยืมเงิน ไม่มีการจัดทำบัญชีคุมรายรับรายจ่ายพัสดุให้เป็นปัจจุบัน ไม่มีการทำหลักฐานการเบิกจ่ายพัสดุ ไม่มีการทำการลงบัญชีรายรับรายจ่าย ไม่มีการทำรายงานแสดงรายรับรายจ่ายและงบทดลองเป็นรายเดือน ไม่มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจรับพัสดุ และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพัสดุประจำปี ไม่มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชน หรือผู้แทนประชาคมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. กรณีปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล พบว่า ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น บางส่วน มีญาติหรือพวกพ้องมาเป็นผู้รับเหมาการจัดซื้อจัดจ้างที่มีการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องหรือกลุ่มญาติของตัวเอง หรือ บุคคลผู้ที่เป็นพนักงานท้องถิ่น กับผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งบางส่วนมีการใช้ตำแหน่งของตนแสวงหาผลประโยชน์หรือ บุคลากรของ อปท. มีการเก็บรายได้แล้วไม่ส่งคลัง หรือว่ามีการแก้ไขหลักฐานการเงิน รวมถึงบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่นบางส่วนมีการจ่ายเงินของการคลังโดยไม่มีหลักฐาน เช่น การเขียนเติมจำนวนเงิน หรือการรับเงินเก็บภาษี รับเงินเก็บค่าขยะ เก็บเงินมาแล้วไม่นำส่งให้คลังซึ่งเมื่อมีการกระทำอย่างเป็นประจำ หรือบางทีพอเก็บเงินได้มากๆ ก็ไม่นำส่งหรือมีการหนีไป หรือส่วนหนึ่งเจ้าหน้าที่คลังมีการปลอมเช็คยอดจนการนำของทางราชการไปใช้เป็นการส่วนตัว ตลอดจนปิดบังข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

3. ปัญหาการทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ให้อำนาจแก่ผู้บริหารท้องถิ่นในการเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้าง ส่งผลให้ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะบริหารฯ ใช้อำนาจในทางมิชอบ ก่อให้เกิดช่องทางให้ทุจริตได้ เพราะระบบถ่วงดุลขาดความเข้มแข็ง

4. ปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ส่งผลให้การดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างผิดพลาดก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย

5. ปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบและมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ส่งผลให้ประชาชนยังขาดความตระหนักและให้ความสำคัญในการตรวจสอบความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง และมองเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องไกลตัว